

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 487/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Krnáčom, Námestie SNP 70/36, Zvolen, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 10/2018 a jeho uznesením z 15. februára 2018, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Krnáčom,

Námestie SNP 70/36, Zvolen, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 10/2018 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho uznesením z 15. februára 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi (ako aj ďalším spoluobvineným, pozn.) je vedené trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 128/2013 z 8. júna 2016 (v štádiu konania po podaní obžaloby, pozn.) bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Po svojom vzatí do väzby opakovane žiadal o prepustenie z nej, avšak jeho jednotlivé žiadosti boli uzneseniami okresného súdu (pod sp. zn. 1 T 128/2013) z 31. augusta 2016, zo 7. októbra 2016, z 8. februára 2017 (v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 21/2017 zo 16. marca 2017) a z 10. mája 2017 (v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tos 63/2017 zo 7. júna 2017) zamietnuté.

Na základe žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 15. decembra 2017 okresný súd uznesením č. k. 1 T 128/2013-2797 zo 16. januára 2018 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 1 T 128/2013 z 24. januára 2018 rozhodol, že jeho väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku nahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, prijíma jeho písomný sľub podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, prepúšťa ho na slobodu a ukladá mu (v uznesení špecifikované) primerané povinnosti a obmedzenia podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku. Proti označenému uzneseniu okresného súdu zo 16. januára 2018 v časti týkajúcej sa nahradenia väzby sťažovateľa a jeho prepustenia na slobodu prokurátor

Krajskej prokuratúry Bratislava (ďalej len „prokurátor“) podal sťažnosť, na základe ktorej krajský súd napadnutým uznesením rozhodnutie prvostupňového súdu podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil, žiadosť sťažovateľa ako obžalovaného o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol, jeho písomný sľub podľa § 80 ods. 1 písm. b) neprijal a jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta porušenie v sťažnosti označených základných práv garantovaných ústavou a práv garantovaných dohovorom napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a svoju sťažnosť odôvodňuje okrem iného takto:

«Sťažovateľ má dôvodne zato, že v sledovanej trestnej veci v súvislosti s konaním a rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa zo dňa 11. 12. 2017 o prepustenie z väzby na slobodu došlo k porušeniu slobôd a práv sťažovateľa zaručených čl. 2 ods. 2, čl. 17 ods. 2, čl. 17 ods. 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3, čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Konštatované porušenie vzhľadujeme predovšetkým v nepružnom a prietahovom konaní o označenej žiadosti obvineného zo dňa 11. 12. 2017 o prepustenie z väzby na slobodu, ktoré vyústilo do rozhodnutia druhostupňového súdu, ktorý bez existencie a zdôvodnenia náležitých a opodstatnených skutočností zotrval na zásahu a obmedzení do základnej ľudskej slobody - osobnej slobody formou väzby, pričom neprihliadol ani celkovú dobu, priebeh a okolnosti doterajšieho trestného konania a dobu trvania doterajšej väzby uvalenej na osobu sťažovateľa.

Z hľadiska formálnych podmienok obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa formou krajného procesného prostriedku ultima ratio v podobe väzby sa žiada uviesť, že

- prebiehajúce trestné stíhanie vedené voči osobe sťažovateľa plynie od 16. 04. 2012, to znamená presiahlo dobu 6-tich rokov;

- obžaloba v konaní redukovala návrh vykonať výsluch svedkov v množstve zahrňujúcom 7 osôb;

- v konaní nebolo nariadené žiadne znalecké dokazovanie, ani iné osobité dokazovanie vyznačujúce sa zvýšenou odbornou alebo technickou náročnosťou;

- zo žiadnych súdnu praxou ustálených hľadísk sa nejedná o tak zložitú vec, ktorá by odôvodňovala aktuálnu dĺžku trestného konania.

Podstata a povaha predmetu prejednávaneho obvinenia a obžaloby vyjadrená skutkovým vymedzením v skutkovej vete obžaloby v posudzovanej veci vyvoláva množstvo pochybností a rozporov, pretože do skutku zahrňuje obchodnoprávne a občianskoprávne vzťahy týkajúce sa poistenia a sprostredkovania poistenia, na ktorých vzťahoch participovali právnické osoby a nadväzne fyzické osoby. Obchodný vzťah medzi spoločnosťou [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]... prebiehal a fungoval bez vážnejších a zásadnejších problémov po dobu jedného roka vrátane riadneho uhrádzania poistného poisťovni (ktoré nehradil ani sťažovateľ, ani spoločnosť [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ], ako to mylne tvrdí skutková veta obžaloby), riešenia poistných udalostí a ostatnej súvisiacej agendy. Následný problémový stav vyvolalo jednostranné konanie zo strany poisťovne potom, ako jej bolo v septembri 2009 predložených cca 100 poistných zmlúv (cca 2 % zo všetkých zmlúv), ktorých uzavretie sprostredkovala fyzická osoba... a pri ktorých vznikli pochybnosti o skutočnom prejave poisťníkov (na uzavretí týchto zmlúv sťažovateľ žiadnych spôsobom neparticipoval).

... V rámci doterajšieho dokazovania pred súdom I. stupňa boli vykonané výsluchy iba 7 (siedmich) svedkov navrhnutých výhradne prokurátorom (v podanej obžalobe navrhoval vypočuť celkom 17 svedkov, avšak v konaní pred súdom tento návrh redukoval a v súčasnosti nenavrhuje výsluch ďalších osôb v procesnom postavení svedka), pričom ani jeden z týchto výsluchov, ani výsluch spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] (na ktorý všeobecne odkázal druhostupňový súd), nemajú povahu priamych dôkazov usvedčujúcich sťažovateľa zo spáchania skutku v intenciách skutkovej vety podanej obžaloby (vypočuté osoby nedisponujú poznatkami o tvrdeniach obžaloby vo vzťahu k sťažovateľovi).

... V nadväznosti na dobu trestného konania v danej veci poukazujeme aj na judikát Rt 40/2003, v zmysle ktorého orgány musia navyše vo väzobnej veci postupovať s „osobitnou starostlivosťou (urýchlením)“.

Pri posudzovaní a rozhodovaní o tom, či vo veci došlo k prietahom v trestnom konaní a tým aj k porušeniu okrem iného základného práva vyjadreného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Ústavný súd vychádzajúc aj z čl. 6 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd a judikatúry štrasburských orgánov, zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, príčom prihliada predovšetkym na tri základné kritériá, a to právná a faktická zložitost' veci, správanie sa účastníkov konania a spôsob postupu štátneho orgánu v konaní.

... Z hľadiska materiálnych podmienok väzby sťažovateľa je namieste zvyrazniť, že aj v dobe vzatia do väzby bol riadne zamestnaný v spol. [REDACTED] so sídlom v [REDACTED], ako obchodný zástupca pre Poľsku republiku, kde počas týždňa pracoval v zahranii. Do Slovenskej republiky chodieval spravidla každý druhý vikend a na pote mal zriadený P. O. Box. Zamestnaný v označenej spoločnosti bol od augusta 2015. Trestnému konaniu sa teda nevyhýbal, a to ani vedome, príčom organyinne v trestnom konaní mali možnost' zistiť si, že je riadne zamestnaný, odkedy, kde a u akého zamestnávateľa (evidencia napr. v Sociálnej poisťovni) a teda kde a kedy zastihnuteľný.

Sú vazne pochybnostici vôbec existovala reálna obava, že sťažovateľ ujde alebo sa bude skryvat', navyše v aktuálnom štádiu a dlzke trestného konania je potrebné aj otázku útekovej väzby posudzovat' so zvyšenou starostlivosťou a aj s ohľadom na kritériá týkajúce dlzky a priebehu trestného konania.

Sťažovateľ si uvedomuje svoje pochybenie týkajúce nedostatočného informovania organovinnych v trestnom konaní o svojom pracovnom pobyte v zahranii, avšak túto skutocnost' nemožno absolutizovat' a paušalizovat' počas celého trestného konania, naopak táto skutocnost' aj s ohľadom na aktuálnu dlzku a stav trestného konania a aktuálnu dlzku väzby stráca svoj kvalitatívny rozmer.

Okrem existencie rodinných a pracovnoprávných vzťahov na strane sťažovateľa sa žiada uviesť, že sťažovateľ je osobou, na ktorú sa hľadí ako na netrestanu osobu a vzťahuje sa aj na neho princíp prezumpcie neviny.»

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľa navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva a slobody sťažovateľa [REDACTED] podľa cl. 2 ods. 2, cl. 17 ods. 2, cl. 17 ods. 5 až cl. 48 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky a podľa cl. 5 ods. 3, cl. 5 ods. 4 až cl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli konaním

a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2 Tos/10/2018, zo dňa 15. februára 2018 porušené.

2. Zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. februára 2018 sp. zn. 2 Tos/10/2018, a vec sa v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Bratislave, aby o nej znovu konal a rozhodol.“

Sťažovateľ si v sťažnosti tiež uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom v celkovej sume 390,50 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súde (okrem iného) namieta, že v jeho trestnej veci došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že hoci časť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa týkajúca sa zbytočných prietáhov zjavne smeruje (aj) proti postupu okresného súdu vo veci samej, sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite svojej sťažnosti namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv výlučne napadnutým uznesením krajského súdu (a postupom, ktorý jeho vydanie predchádzal), ktorým bolo rozhodnuté o väzbe sťažovateľa (v súvislosti s jeho žiadosťou o prepustenie z väzby na slobodu, pozn.). Keďže ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania (resp. jeho petitom), mohol v danom prípade preskúmať namietané porušenie v sťažnosti označených práv len vo vzťahu k sťažovateľom (v petite) označenému napadnutému (väzobnému) uzneseniu krajského súdu a jeho postupu, ktorý vydaniu tohto rozhodnutia predchádzal (m. m. napr. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

V nadväznosti na uvedené v súvislosti s namietaným porušením práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd, vychádzajúc z vlastnej stabilizovanej judikatúry, ako aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), konštatuje, že označené články sú v trestných veciach z vecného hľadiska (*ratione materiae*) aplikovateľné len na konanie a rozhodovanie vo veci samej, t. j. na rozhodovanie o oprávnenosti trestného obvinenia, nie však na rozhodovanie o väzbe a jej ďalšom trvaní. Pre rozhodovanie vo väzobných veciach je aplikovaná špeciálna úprava obsiahnutá v ustanoveniach čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru, keďže označené články zahŕňajú všetky základné hmotné a tiež procesné atribúty (základného) práva na osobnú slobodu vrátane požiadavky, aby v postupe príslušných orgánov v súvislosti s rozhodovaním o väzbe nedochádzalo k zbytočným prietahom (čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru). Na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sa preto aplikujú špeciálne ustanovenia o osobnej slobode vyplývajúce z čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46 ústavy a naň nadväzujúce ďalšie články siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (vrátane čl. 48 ods. 2 ústavy), resp. ustanovenia čl. 6 dohovoru, garantujúce právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. napr. II. ÚS 10/2016, I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010, resp. napr. Khudoyorov v. Rusko, č. 6847/02, rozsudok ESLP z 8. 11. 2005, body 124 –125, 172 – 174 a 193,

Öcalan v. Turecko, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103, alebo Khudobin v. Rusko, č. 59696/00, rozsudok ESĽP z 26. 10. 2006, body 103 a 115).

Vychádzajúc z uvedeného, z dôvodu, že na vec sťažovateľa sú ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru *ratione materiae* neaplikovateľné, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní jeho sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal

Sťažovateľ v posudzovanej veci tiež namieta, že napadnutým uznesením krajského súdu (ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal) došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo

inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej moci a má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa takáto osoba dostaví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Namietané porušenie označených práv garantovaných ústavou a dohovorom sťažovateľ odôvodňuje (v podstate) tým, že

- (aj) pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu došlo v postupe príslušných všeobecných súdov k zbytočným priet'ahom,
- napadnuté uznesenie krajského súdu nie je vo vzťahu ku konštatovanej existencii väzobných dôvodov dostatočne odôvodnené,
- krajský súd neprihliadol na konkrétne okolnosti prípadu (podľa sťažovateľa) umožňujúce nahradenie jeho väzby.

Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom vzneseným výhradám v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu (ako aj postup jeho vydaniu predchádzajúci) z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označeným právami podľa ústavy a dohovoru. V súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti pritom ústavný súd vzal pri posudzovaní namietaného porušenia práv sťažovateľa napadnutým

uznesením krajského súdu do úvahy aj obsah procesne bezprostredne mu predchádzajúceho uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 T 128/2013 zo 16. januára 2018, keďže označené rozhodnutie prvostupňového súdu a napadnuté rozhodnutie krajského súdu o uplatnenom opravnom prostriedku (sťažnosti, pozn.) tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Vo vzťahu k prvej z námietok sťažovateľa, že pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu došlo v postupe príslušných všeobecných súdov k zbytočným priet'ahom, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou poukazuje na skutočnosť, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o väzbe, resp. o jej ďalšom trvaní posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o väzbe v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (m. m. III. ÚS 255/03, IV. ÚS 253/05, III. ÚS 345/06). Zo sťažnosti a z dokumentácie k nej priloženej vyplýva, že sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu okresnému súdu 15. decembra 2017, ktorý o nej rozhodol uznesením č. k. 1 T 128/2013-2797 zo 16. januára 2018 (tzn. na tridsiaty druhý deň po jej podaní). Na vec sa v'ahujúci spisový materiál bol na základe sťažnosti prokurátora podanej proti označenému uzneseniu okresného súdu predložený krajskému súdu 25. januára 2018, ktorý vo veci rozhodol (napadnutým) uznesením sp. zn. 2 Tos 10/2018 z 15. februára 2018 (tzn. tri týždne po predložení veci a dva mesiace po podaní žiadosti o prepustenie z väzby).

Krajský súd vo vzťahu k postupu okresného súdu pri rozhodovaní o predmetnej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby (v kontexte požiadavky na prednostné a urýchlené rozhodnutie) v napadnutom uznesení uviedol:

„Sťažnostný súd posudzoval vec aj z pohľadu, či je konanie vykonávané v súlade so zásadou prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí (§ 2 ods. 6 Tr. por.), pričom nezistil také subjektívne priet'ahy v činnosti súdu, ktoré by boli v rozpore s touto zásadou a ktoré by mali za následok nutnosť prepustiť obžalovaného z väzby na slobodu.

Obžalovaný je vo väzbe od 9. 6. 2016 a dokazovanie je priebežné vykonávané na hlavnom pojednávaní konanom v dňoch 3. 8. 2016, 31. 8. 2016, 7. 10. 2016, 9. 11. 2016, 8. 2. 2017 (rozhodovanie o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu), 22. 3. 2017, 10. 5. 2017, 28. 6. 2017, 22. 8. 2017, 4. 10. 2017, 23. 11. 2017 a 24. 1. 2018, kedy bolo hlavné pojednávanie odročené na 14. 3. 2018 a 4. 4. 2018. Treba pritom uviesť, že prejednávacia vec nie je bežnou vecou, ale ide o skutkovo náročnejšiu vec, pričom spisový materiál je rozsiahly, skladajúci sa z viacerých zväzkov a trestne stíhané sú viaceré osoby.

K samotnému konaniu o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu treba uviesť, že od podania žiadosti do rozhodnutia sťažnostného súdu o podanej sťažnosti uplynula lehota 2 mesiacov, čo je podľa ustálenej súdnej praxe lehota hraničná a skôr už neprimeraná. V tejto súvislosti však treba poukázať, že termín neverejného zasadnutia prvostupňového súdu na rozhodnutie o žiadosti pôvodne určený na 11. 1. 2018 bol takto neskôr určený dôvodu, že predsedníčka senátu prvostupňového súdu dala dňa 19. 12. 2017 pokyn probačnému a mediačnému úradníkovi na vykonanie predbežného šetrenia v súvislosti s kontrolou výkonu niektorých rozhodnutí technickými prostriedkami ohľadom obžalovaného (č. l. 2772-2773), ktorý sa mal po prepustení zdržiavať v okrese [REDAKOVANÉ], takže bola nevyhnutná súčinnosť probačných a mediačných úradníkov rôznych súdov, pričom príslušná správa probačného a mediačného úradníka je zo dňa 4. 1. 2018 (č. l. 2774-2780). Ďalej treba poukázať, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] písomnú žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu doplnil svojim písomným sľubom, ktorý predložil až na neverejnom zasadnutí dňa 16. 1. 2018. Zdržanie rozhodovania o podanej sťažnosti bolo spôsobené tým, že po doručení spisu na tunajší súd na rozhodnutie o sťažnosti prokurátora bola táto v zmysle ustálenej súdnej praxe doručená na vyjadrenie druhej procesnej strane, a to obžalovanému, obhajcovi a náhradnému obhajcovi, pričom vyjadrenie od posledného z nich bolo doručené na tunajší súd dňa 7. 2. 2018. Sťažnostný súd navyše pripomína, že pokiaľ vznikli prieťahy pri rozhodovaní o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu, tieto nikdy nemôžu mať podľa ustálenej súdnej praxe za následok prepustenie obžalovaného z väzby na slobodu (na rozdiel od prieťahov vzniknutých pri prejednaní veci samej), ale sú dôvodom pre prípadné finančné odškodnenie.“

Ústavný súd v kontexte posudzovanej námietky sťažovateľa opätovne poukazuje na § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je viazaný návrhom na začatie konania (predovšetkým jeho petitom). Sťažovateľ v danom prípade v sťažnosti doručenej ústavnému súdu namieta len postup (a napadnuté uznesenie) krajského súdu, nie však už postup okresného súdu pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ktorý tak ústavný súd nemohol samostatne preskúmať. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že postup krajského súdu, ktorý rozhodol vo väzobnej veci sťažovateľa na dvadsiaty prvý deň po predložení spisu prvostupňovým súdom, možno považovať za ústavne konformný. Z ústavného hľadiska za akceptovateľný ústavný súd považuje aj právny záver krajského súdu vyvoditeľný z jeho napadnutého uznesenia, že postup prvostupňového súdu vo veci sťažovateľa bol v medziach (hoci na hranici) reálneho naplnenia jeho práva na prednostné a urýchlené rozhodnutie o väzbe. V tejto súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že rozhodovanie všeobecných súdov o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu trvalo celkovo (na oboch stupňoch) dva mesiace, čo je doba, ktorú (aj pri aplikácii relevantnej judikatúry ústavného súdu) možno považovať z ústavného hľadiska za udržateľnú.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu tiež namieta, že krajský súd v napadnutom uznesení nedostatočným spôsobom odôvodnil naplnenie v rozhodnutí konštatovaných väzobných dôvodov. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že k záveru o tom, že dôvody väzby u sťažovateľa trvajú, dospeli nielen krajský súd v napadnutom uznesení, ale aj okresný súd v uznesení sp. zn. 1 T 128/2013 zo 16. januára 2018. Uvedené vyplýva jednak z odôvodnenia označeného rozhodnutia súdu prvého stupňa, a tiež zo skutočnosti, že nahradiť väzbu obvineného (obžalovaného) niektorým z na to určených inštitútov možno len v prípade, keď je daný niektorý zo zákonom ustanovených dôvodov väzby.

Okresný súd v uznesení sp. zn. 1 T 128/2013 zo 16. januára 2018 konštatoval existenciu dôvodov väzby na strane sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pričom svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil najmä takto:

„Senát okresného súdu... zistil, že na jednej strane treba uviesť, že stále sú naplnené

- *jednak tzv. skutkové okolnosti väzby (doteraz zistené skutočnosti predbežne nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu, pričom existuje dôvodnosť podozrenia, že obžalovaný konal tak, ako je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia), čo vyplýva z výpovedí spoluobvinených a z vykonaných svedeckých výpovedí, ale aj z listinných dôkazov, hoci obžalovaný popiera spáchanie skutku a bude úlohou ďalšieho dokazovania posúdiť konanie obžalovaného z pohľadu, či napĺňa alebo nenapĺňa znaky trestného činu, pre ktorý bolo vznesené obvinenie resp. iného trestného činu,*

- *jednak existencia dôvodu útekovej väzby vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný napriek tomu, že mal vedomosť o trestnom stíhaní na dlhší čas vycestoval do zahraničia, pričom sa dlhodobo zdržiaval v zahraničí - vo Veľkej Británii, kde býval asi rok a pol a následne rok a pol v Poľskej republike v Krakowe, pričom neprítomnosť obžalovaného bola riešená aj prostredníctvom európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Českou republikou, kde je zo spáchania činu rovnakej povahy stíhaný, ale aj vzhľadom na charakter a rozsah spáchanej trestnej činnosti, výšku spôsobenej škody a hrozbou vysokého trestu (od 10 do 15 rokov) a tiež existencia dôvodu preventívnej väzby (obavy z pokračovania v trestnej činnosti v prípade prepustenia na slobodu), a to vzhľadom na charakter a rozsah vyšetrovanej trestnej činnosti a ako aj vzhľadom na to, že obžalovaný bol už v minulosti dva krát súdne trestaný aj za rovnakú trestnú činnosť (hľadá sa na neho akoby nebol odsúdený) a podľa priloženého uznesenia KS v BB je v Českej republike okrem iného stíhaný pre obdobný skutok, ktorého sa mal dopustiť v rokoch 2012 až 2013.“*

Krajský súd, rozhodujúc o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu zo 16. januára 2018, ktorým (okrem iného) bola väzba sťažovateľa nahradená jeho písomným sľubom a probačným dohľadom, v napadnutom uznesení k dôvodnosti podozrenia, že sťažovateľ spáchal skutok, pre ktorý bola proti nemu podaná obžaloba, uviedol najmä nasledujúce:

„Sťažnostný súd... z pohľadu zisťovania formálnych a materiálnych podmienok väzby musí uviesť, že z obsahu doteraz vykonaných dôkazov zistil, že trestné stíhanie obžalovaného je vedené dôvodne a doteraz zistené skutočnosti predbežne nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a pre ktorý bola podaná obžaloba, bol

spáchaný, má znaky trestnej činnosti a existuje aj dôvodnosť podozrenia, že obžalovaný konal tak, ako je uvedené v podanej obžalobe a v tejto súvislosti poukazuje na už vykonané dôkazy na hlavnom pojednávaní, a to výpoveď spoluobžalovaného [REDACTED], vykonané svedecké výpovede a listinné dôkazy. Obžalovaný popiera spáchanie trestnej činnosti s tým, že jeho konanie bolo štandardným výkonom podnikateľskej činnosti a vec by nemala byť riešená v trestnom v občianskom súdnom konaní. K tomu sťažnostný súd uvádza, že je práve úlohou dokazovania na hlavnom pojednávaní vykonať všetky dostupné relevantné dôkazy, tieto posúdiť a vyhodnotiť v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. a v súlade so zákonom a spravodlivo o obžalobe rozhodnúť. Dokazovanie na hlavnom pojednávaní nie je ukončené a z doteraz vykonaných dôkazov nie je v tomto štádiu súdneho konania možné urobiť záver, že by bolo trestné stíhanie vedené voči obžalovanému nedôvodné, resp. zjavnú neopodstatnenosť vzneseného obvinenia a podanej obžaloby. Samotná skutočnosť, že je obžalovaný stíhaný väzobne, neznamená, že musí byť uznaný vinným zo žalovanej trestnej činnosti a že nemôže byť spod obžaloby oslobodený, resp. že musí byť uznaný vinným zo žalovanej trestnej činnosti v rozsahu, v akej sa mu kladie v obžalobe za vinu, keďže väzba má v prejednávanej veci iba zaisťovaciu funkciu a má obžalovanému zabrániť jednak v prípadnom vyhybaní sa prebiehajúcemu trestnému stíhaniu, resp. hroziacemu trestu, ak bude uznaný vinným, jednak v prípadnom páchaní druhovo rovnakej trestnej činnosti na slobode, čím sa nezasahuje do prezumpcie neviny, ako to uvádzal obžalovaný. V tomto štádiu konania, v ktorom sa nachádza vyšetovaná trestná vec, nemusí byť preukázaná vina bez dôvodných pochybností, ale postačuje, aby bolo možné z doteraz vykonaných dôkazov konštatovať existenciu dôvodného podozrenia (zákonná formulácia predvetia § 71 ods. 1 Tr. por.) z pohľadu, či skutok bol spáchaný, má znaky trestného činu a či ho obžalovaný mohol spáchať, a to vo význame zistenia informácii, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že obžalovaný mohol trestný čin spáchať.“

Naplnenie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku krajský súd v napadnutom uznesení vo vzťahu k sťažovateľovi odôvodnil najmä takto:

„Zo spisu je zrejmé, že obžalovaný po podaní obžaloby nepreberal súdom doručované zásielky, nedostavoval sa na hlavné pojednávanie a jeho účasť na úkonoch súdu bola zabezpečená až na základe toho, že bol vzatý do predbežnej väzby a vydávacej

väzby ohľadom jeho trestného stíhania pre majetkovú trestnú činnosť v Českej republike a na tom základe bol prvostupňovým súdom aj vydaný príkaz na zatknutie dňa 6. 4. 2016, ktorý bol realizovaný dňa 8. 6. 2016. Z výsluchu obžalovaného pritom vyplýva, že sa mal zdržiavať vo Veľkej Británii a v Poľsku, hoci musel vedieť o tom, že je trestne stíhaný na území Slovenskej republiky a že svojou neúčastou môže mariť úkony trestného konania a k tejto skutočnosti mal teda ľahostajný prístup, čo vyplýva aj z jeho vyjadrenia pri rozhodovaní o jeho vzatí do väzby, keď sa vyjadril, že sa spoliehal na matku, že mu dá vedieť, keď mu príde predvolanie na súd. Dôvod útekovej väzby u obžalovaného je zosilnený tou skutočnosťou, že v prípade preukázania viny hrozí obžalovanému uloženie trestu odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby 10 rokov a v tejto súvislosti sú nepodstatné vyjadrenia obžalovaného, že je nevinný a preto mu uloženie žiadneho trestu ani nehrozí, keďže doposiaľ vykonané dokazovanie na hlavnom pojednávaní nezoslabilo skutkové okolnosti vzatia do väzby u obžalovaného na takú relevantnú mieru, ktorá by mala za následok možnosť konštatovania nedôvodnosti trestného stíhania obžalovaného.“

K dôvodu pretrvávania väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku krajský súd v napadnutom uznesení uviedol:

„Dôvod preventívnej väzby vyplýva z tých ďalších skutočností, že obžalovaný je stíhaný pre majetkovú trestnú činnosť nielen v prejednávanej veci, v ktorej mal byť podľa obžaloby skutok spáchaný v období september 2008 - september 2009, ale aj v inom štáte - v Českej republike a rovnako pre závažnú trestnú činnosť (pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu a pokračovací zločin úverového podvodu formou účasti so spôsobením škody vyše 22,3 mil. Kč resp. vyše 1 mil. Kč, pričom skutky mali byť spáchané v období máj 2012 - máj 2013 a september až október 2013). Navyše treba poukázať, že obžalovaný už bol v minulosti (v roku 2010) pre majetkovú trestnú činnosť (zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.) aj odsúdený a hoci sa na neho hľadí v tejto súvislosti akoby nebol odsúdený, súd má pri posudzovaní dôvodu väzby podľa ustálenej súdnej praxe pri hodnotení osoby obvineného prizerať na skutočnosť, že v minulosti spáchal trestný čin a z tejto skutočnosti vyvodí príslušné závery, pokiaľ ide o sklony k páchaniu určitej trestnej činnosti (primerane k tomu R 6/1975). Z uvedeného možno odvodiť dôvodný predpoklad, že obžalovaný si pravdepodobne trestnou činnosťou

majetkového charakteru zabezpečuje prostriedky na živobytie, resp. že mu legálne príjmy nepostačujú na uhrádzanie životných nákladov. V tomto smere je teda nepodstatným vyjadrenie obžalovaného, že bol pred vzatím do väzby zamestnaný, resp. že mal príjem z výkonu podnikateľskej činnosti a že má do budúcnosti prisľúbené zamestnanie.“

Poukazujúc na obsah rozhodnutí všeobecných súdov vo veci sťažovateľa [ktorých podstatné časti (v kontexte posudzovanej námietky sťažovateľa) už boli citované], ústavný súd uvádza, že podľa jeho názoru napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s procesne predchádzajúcim uznesením okresného súdu, s ktorým z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany tvoria jeden celok, v okolnostiach posudzovanej veci jasným, zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom objasňujú všetky relevantné skutočnosti odôvodňujúce ich právny záver o naplnení formálnych i materiálnych podmienok tzv. útekovej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ako aj jeho tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Všeobecné súdy pritom svoje závery odôvodnili konkrétnymi skutočnosťami, týkajúcimi sa tak dôvodného podozrenia, že sťažovateľ spáchal trestný čin (resp. sčasti sa pokúsil o spáchanie trestného činu), z ktorého je obžalovaný [ide o výsledky dokazovania vykonaného (dosiaľ) najmä výsluchmi spoluobvinených a svedkov, ako aj listinnými dôkazmi], ako aj existencie dôvodnej obavy, že sťažovateľ by po prepustení z väzby ušiel (dlhodobý pobyt sťažovateľa v zahraničí v predchádzajúcom priebehu trestného konania, nepreberanie súdom doručovaných zásielok, nedostavovanie sa na hlavné pojednávanie, vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu na sťažovateľa v zahraničí a jeho vzatie do predbežnej a vydávacej väzby, charakter a rozsah spáchanej trestnej činnosti, výška spôsobenej škody, hrozba vysokého trestu), resp. že by pokračoval v trestnej činnosti (ide najmä o predchádzajúce odsúdenia sťažovateľa za druhovo rovnakú trestnú činnosť, prebiehajúce trestné stíhanie v zahraničí za obdobnú trestnú činnosť, rozsah spáchanej trestnej činnosti, pri ktorej je podozrenie, že si ňou sťažovateľ zaobstarával prostriedky na živobytie).

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, prostredníctvom ktorej popiera spáchanie stíhanej trestnej činnosti, ústavný súd uvádza, že považuje za ústavne konformný právny názor krajského súdu obsiahnutý v jeho napadnutom uznesení, že v danom štádiu trestného

konania (vo vzťahu k rozhodovaniu o väzbe sťažovateľa) nemusí byť vina sťažovateľa ako obžalovaného preukázaná bez dôvodných pochybností (čo je nevyhnutná podmienka na prípadný odsudzujúci rozsudok), ale postačuje, ak na základe dosiaľ zistených skutočností možno mať dôvodné podozrenie, že trestný čin, pre ktorý je stíhaný, spáchal. Za neopodstatnenú ústavný súd považuje aj námietku sťažovateľa, že vzhľadom na celkovú (doterajšiu) dĺžku trestného konania, ako aj vzhľadom na dobu, ktorú už strávil vo väzbe, nie je jeho ďalšie väzobné stíhanie nevyhnutné. Krajský súd v napadnutom uznesení v tejto súvislosti podľa názoru ústavného súdu správne poukázal na skutočnosť, že celková (maximálna) lehota väzby je osobitne upravená v Trestnom poriadku [pri obzvlášť závažnom zločine predstavuje podľa § 76 ods. 6 písm. c) Trestného poriadku dobu 48 mesiacov a táto v prípade sťažovateľa nebola prekročená, pozn.], pričom dĺžka trvania väzby obvineného v konkrétnom prípade nie je závislá od dĺžky trestného konania (tú možno zohľadniť pri rozhodovaní vo veci samej), ale závisí od (preukázanej) existencie či neexistencie konkrétnych (zákonom ustanovených) väzobných dôvodov.

Sťažovateľ napokon namieta, že krajský súd (na rozdiel od okresného súdu) nenahradil jeho väzbu niektorým z na to určených inštitútov, hoci (podľa neho) na to boli splnené podmienky. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti v prvom rade uvádza, že nahradenie väzby niektorým zo zákonom ustanovených inštitútov má fakultatívny charakter, t. j. súd môže, avšak nemusí väzbu nahradiť (m. m. II. ÚS 390/2015). Ústavný súd pritom v rámci svojej rozhodovacej činnosti nespochybňuje zákonné obmedzenie vyplývajúce z § 80 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého je možné väzbu osoby obvinenej z obzvlášť závažného zločinu nahradiť ponúknutou zárukou, sľubom alebo dohľadom, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu (napr. I. ÚS 113/08, III. ÚS 387/2010, II. ÚS 466/2012, IV. ÚS 559/2012, I. ÚS 132/2013, II. ÚS 149/2014).

Krajský súd napadnuté uznesenie v časti, v ktorej konštatoval, že väzbu sťažovateľa nemožno nahradiť, odôvodnil najmä takto:

„Sťažnostný súd dospel k záveru, že v prejednávanvej veci nie je možné väzbu nahradiť ani písomným sľubom obžalovaného ani dohľadom probačného a mediačného úradníka, a to ani pri prípadnom uložení súvisiacich obmedzení alebo povinností, keďže

také nahradenie by bolo nedôvodné a nedostatočné predovšetkým z materiálneho hľadiska, a to s ohľadom na závažnosť stíhanej trestnej činnosti s poukazom na osobu obžalovaného, ktorý bol v minulosti pre rovnaký druh trestnej činnosti už odsúdený a je trestne stíhaný pre rovnakú, závažnú majetkovú trestnú činnosť aj v Českej republike. Inštitút dohľadu probačného a mediačného úradníka nie je spôsobilý objektívne minimalizovať prípadné konanie obžalovaného zakladajúce zistené väzobné dôvody na takú únosnú mieru, aby bolo možné túto formu nahradenia väzby považovať za dostatočnú aj s poukazom na skutočnosť, že taký dohľad nie je vykonávaný nepretržite a reálne nemôže dostatočným spôsobom minimalizovať možnosť prípadného páchania trestnej činnosti obdobného charakteru, pre ktorú je obžalovaný stíhaný, resp. že obžalovaný sa pred prebiehajúcim trestným stíhaním nebude vyhýbať. Písomný sľub obžalovaného nemohol byť sťažnostným súdom zhodnotený pozitívne takým spôsobom, že aj bude dodržaný, keďže tento už bol v minulosti odsúdený pre rovnaký druh majetkovej trestnej činnosti, pre ktorú je teraz stíhaný. Nahradenie väzby z týchto dôvodov nie je možné ani za uloženia primeraných povinností a obmedzení, resp. ich kontroly technickými prostriedkami. Pritom pri uložení ich kontroly technickými prostriedkami ide len o technickú stránku spôsobu výkonu primeraných obmedzení alebo povinností, čo môže byť posudzované až v prípade, že budú zistené dôvody na nahradenie väzby, čo v prejednávanej veci sťažnostný súd v tomto štádiu konania nezistil.

Navyše a predovšetkým obžalovaný je stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, v prípade ktorého ustanovenie § 80 ods. 2 Tr. por. umožňuje nahradiť väzbu inštitútom nespojeným s obmedzením osobnej slobody len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Podľa ustálenej súdnej praxe sa výnimočné okolnosti prípadu posudzujú s ohľadom na pomery obvineného a okolnosti prípadu. Za pomery obvineného sa považujú okolnosti týkajúce sa osobných a rodinných pomerov, ktoré nesúvisia s vyšetrovanou trestnou činnosťou a musia existovať v čase rozhodovania. Za okolnosti prípadu sa v zmysle výnimočných okolností rozumejú také mimoriadne okolnosti prípadu, ktoré sa vymykajú bežným a všeobecným okolnostiam, napr. spáchanie trestného činu v afekte alebo zo strachu a pod. Výnimočné okolnosti prípadu sú teda také okolnosti, ktoré sú svojim významom resp. charakterom obdobnými k okolnostiam prípadu a k pomerom páchatel'a ustanoveným v prípade mimoriadneho zníženia trestu v § 39 ods. 1 Tr. zák. Sťažnostný súd v

prípade obžalovaného nezistil žiadne výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by v zmysle § 80 ods. 2 Tr. por. umožňovali nahradiť väzbu.

Týmto podmienkam nevyhovujú v napadnutom uznesení prvostupňového súdu uvádzané skutočnosti, že sa na obžalovaného v súčasnosti hľadí, akoby nebol odsúdený, celková dĺžka vykonanej väzby a konštatovanie, že mala byť vykonaná rozhodujúca časť usvedčujúcich dôkazov, keďže ide o bežné okolnosti, vyskytujúce sa obvykle aj v prípade iných väzobne stíhaných osôb. Uvedené skutočnosti teda nespĺňajú vyššie uvedené podmienky výnimočných okolností prípadu podľa § 80 ods. 2 Tr. por.

Na základe uvedených skutočností sťažnostný súd musí skonštatovať, že v prípade prepustenia obžalovaného z väzby na slobodu by hrozila reálna obava, že by sa obžalovaný jednak vyhýbal prebiehajúcemu trestnému stíhaniu a jednak by mohol páchať trestnú činnosť rovnakého druhu, pre ktorú je stíhaný.“

Vychádzajúc predovšetkým z citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že označené rozhodnutie všeobecného súdu vo veci sťažovateľa ani v tejto časti nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti, svojvôle alebo arbitrárnosti. Ústavný súd v tejto súvislosti, v súlade so svojou stabilnou judikatúrou poukazuje na skutočnosť, že k porušeniu čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru rozhodnutím o nenahradení väzby obvineného by v zásade mohlo dôjsť len v prípade, ak by všeobecný súd opomenul rozhodnúť o žiadosti obvineného o nahradenie jeho väzby, resp. ak by ex offo nerozhodol o tom, či väzbu nahrádza probačným dohľadom (napr. I. ÚS 100/04, I. ÚS 239/04, IV. ÚS 215/2010). V danom prípade však z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd sa žiadosťou sťažovateľa o nahradenie jeho väzby prijatím písomného sľubu, ako aj prípadným dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku riadne zaoberal a svoj záver, že väzbu sťažovateľa v konkrétnych okolnostiach daného prípadu nemožno nahradiť, aj náležitým spôsobom odôvodnil. V nadväznosti na uvedené ústavný súd opätovne pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Sumarizujúc už vyslovené čiastkové závery, ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu, ako ani postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, nevykazujú také ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľom označených základných práv garantovaných ústavou, resp. jeho práv podľa dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018